Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : S. Mandemakers
Zaakdossiernummer : **zk24.02877**
Documentnummer : **2024.20254**

Onderwerp	:	**Raadsvoorstel over de Kaderbrief 2026 GGD Hart voor Brabant**
Beleidsprogramma	:	**2.2 Sport, cultuur en welzijn**

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding
Gemeenten hebben een aantal wettelijke taken in het kader van de volksgezondheid en zijn gelet op artikel 14 van de Wet publieke gezondheid verplicht tot het in stand houden van een regionale gezondheidsdienst. De gemeente Loon op Zand vult deze plicht in door deelname in de GR GGD. Dit is een samenwerkingsverband van 19 gemeenten in Brabant. De gezamenlijke portefeuillehouders volksgezondheid van deze gemeenten vormen het Algemeen Bestuur (hierna: AB) van de GGD.

De jaarlijkse kaderbrief, opgesteld door de GGD, richt zich op de regionale uniforme inzet van de GGD en niet op de lokale inzet per gemeente. De brief schetst de ontwikkelingen en het beleid van de GGD voor het hele werkgebied.

De gemeente Loon op Zand neemt voor de invulling van haar wettelijke taken deel in de GR GGD. Conform de bepalingen in de regeling wordt de gemeenteraad jaarlijks een kaderbrief aangeboden om kennis van te nemen. De kaderbrief is de “opmaat” naar de begroting voor het betreffende jaar en behandelt de inhoudelijke koers en een eerste prognose van de financiële gevolgen daarvan.

Beslispunten
Wij stellen u voor:
1. bij de Kaderbrief 2026 GGD Hart voor Brabant de volgende zienswijze in te dienen en het Algemeen Bestuur van de GGD te verzoeken om hieraan gevolg te geven:
   De kaderbrief schetst een ambitieuze invulling van de taken die de GGD in 2026 wil uitvoeren. Diverse taken worden verbreed en nieuwe taken worden benoemd. Tegelijkertijd kampt de GGD met uitdagingen zoals arbeidsmarktkrapte, financiële omvormingen en onzekerheid over het landelijke beleid. De gemeente Loon op Zand staat voor een financiële uitdaging voor 2026 en verder en mogelijke bezuinigingen op gemeenschappelijke regelingen zijn onderdeel van het gesprek dat zij in de regio zal voeren. We roepen de GGD dan ook op zich te focussen op de afgesproken taken en kwetsbare doelgroepen. Bij het verbreden van bestaande taken, adviseren we te focussen op specifieke doelgroepen in plaats van alle inwoners.

Beoogd effect

De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van alle burgers, met speciale aandacht voor kwetsbare inwoners en de jeugd. In de kaderbrief licht de GGD toe hoe zij in 2026 bijdraagt aan een gezonde basis voor iedereen. Daarnaast wordt hiermee uitvoering gegeven aan de Wet publieke gezondheid.

Argumenten

1.1 De inhoudelijke koers voor 2026, zoals die in de kaderbrief is opgenomen, is de uitwerking van de toekomstvisie van de GGD en biedt een goede basisaanpak voor de uitvoering van onze ambities
De toekomstvisie *'Wij maken samen gezond gewoon'* van de GGD is vertaald naar ambities in het beleidsplan 2024-2027 van de GGD. In de kaderbrief 2026 laat de GGD zien welke stappen zij in 2026 zetten op weg naar "Wij maken samen gezond gewoon". Gezondheid is een belangrijke basis voor een goed en fijn leven. De GGD beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en doet dat zowel fysiek als online en individueel en collectief.

In de kaderbrief is te lezen dat de GGD in 2026 te kampen heeft met verschillende maatschappelijke uitdagingen. Zoals dubbele vergrijzing, een stijgende ziektelast door ongezonde leefstijl en leefomgeving, een dalende vaccinatiebereidheid en minder zorgcapaciteit. Daarnaast groeit de noodzaak van preventie en vraagt dit een andere maatschappelijke aanpak. Bovendien ervaart de GGD toenemende druk door personele en financiële tekorten en onzekerheid over landelijk beleid. De GGD speelt hierop in door meer samen te werken met (zorg)partners, zoals GGD West-Brabant. Ook is de GGD in 2024 gestart met een transitie naar een toekomstbestendige GGD. In 2026 wordt dit afgerond met een moderne dienstverlening, nabij waar nodig en financieel gezond.

Het jaar 2026 is het derde jaar van de uitvoering van het beleidsplan GGD 2024-2027. In 2026 komen er nieuwe thema's en doelen bij en sommige thema's worden gecontinueerd. De GGD werkt aan de doelen en activiteiten middels 4 pijlers. Hieronder wordt er per pijler een korte inhoudelijke toelichting gegeven voor 2026:

1. Voorkomen als het kan, beschermen als het moet:
   a. *Voorkomen als het kan:*
      - De focus blijft op de overgang van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Samenwerking tussen het sociale en medische domein wordt voortgezet en ingebed in bestaande structuren. Dit geldt ook voor de jeugdsector via de Hervormingsagenda Jeugd.
      - Brabantse werkgevers spelen een cruciale rol in de gezondheid van hun medewerkers, vooral gezien de krapte op de arbeidsmarkt. In 2026 wordt er met tien belangrijke werkgevers in de regio gesproken om samen te werken aan gezondheidspromotie.
   b. *Beschermen als het moet:*
      - Ondanks krimpende budgetten en arbeidsmarktkrapte, wordt er intensief samengewerkt tussen de GGD'en in Zuid-Nederland om de resultaten van het versterkingsprogramma infectieziektebestrijding te behouden. Specialismen zoals Tuberculosezorg worden gegarandeerd door bundeling van krachten.
      - In 2026 is het Vaccinatie Expertise Centrum (VEC) geïntegreerd binnen de GGD, met een kernteam en aandachtfunctionarissen. Het VEC fungeert als centraal punt voor informatie, advies en uitvoering van vaccinaties, en speelt een centrale rol in pandemische paraatheid en het verhogen van de vaccinatiegraad.

2. Zelf, maar niet alleen:
   a. *Zelf:*
      - Onderzocht wordt hoe inwoners meer controle krijgen over hun gezondheid, bijvoorbeeld via AI-advies en zelfhulpapps. Daarna wordt gekeken hoe dit ingepast wordt in de dienstverlening van de GGD.
   b. *Maar niet alleen:*
      - Samenwerken met ervaringsdeskundigen om de dienstverlening te verbeteren en mogelijke nieuwe vangnetoplossingen te creëren.
      - Via klantenarena's in gesprek gaan met ouders van jonge kinderen om feedback te verzamelen en zorg te verbeteren.
3. Iedereen verschillend, allemaal gelijk:
   a. *Iedereen verschillend:*
      - Gebruik van risicotaxatie-instrumenten bij JGZ-contactmomenten voor een aanbod op maat voor ouders en jeugdigen.
        Het centrum seksuele gezondheidszorg is aanvullend op de algemene basiszorg en richt zich vooral op specifieke doelgroepen met outreachend werken en collectieve preventie. Dat vraagt een flinke aanpassing in en van het netwerk.
   b. *Allemaal gelijk:*
      - Uitbreiding van "Generatie Gezond" naar alle inwoners, met extra aandacht voor kwetsbare groepen.
      - Gericht op effectieve interventies en diensten, stoppen met wat niet werkt, en samenwerking met gemeenten en partners om dienstverlening te optimaliseren.
4. Overal om ons heen, binnen en buiten.
   a. *Binnen:*
      - Uitbreiding van toezichthoudende rol met het toezicht op de Voorschoolse Educatie. Ambitie om in 2026 meer scholen te laten werken aan gezondheidsbeleid via de Gezonde School-aanpak. Het is zaak voldoende tijd en aandacht te hebben voor collectieve en doelgroepgerichte preventie.
   b. *Buiten:*
      - In 2026 onderzoekt de GGD de gezondheidseffecten van klimaatverandering, zoals hitte, droogte, drinkwater, infectieziekten en wateroverlast. Samenwerking met waterschappen en omgevingsdiensten om risico's te verminderen.

1.2 Met de zienswijze roepen we de GGD op om de focus te leggen op kwetsbare doelgroepen.
Zowel de GGD als de gemeente Loon op Zand kampen met (financiële) uitdagingen voor 2026 en verder. We roepen de GGD dan ook op zich primair te richten op de afgesproken taken en kwetsbare doelgroepen. Bij het verbreden van bestaande taken, adviseren we te focussen op specifieke doelgroepen in plaats van alle inwoners.

Kanttekeningen

1.1 De definitieve bijdrage voor 2026 is nog niet bekend
In de bijlage bij de kaderbrief wordt er een indicatie gegeven van de gemeentelijke bijdrage. Voor de gemeente Loon op Zand gaat het hier om een bijdrage van € 1.100.995. De bijdrage van de GGD is gebaseerd op een inwoneraantal van 24.076. De vooralsnog geïndexeerde inwonerbijdrage bedraagt € 45,73. De bijdragen worden definitief vastgesteld bij de begroting van de GGD.

Financieel

Onderdeel van de kaderbrief 2026 is de indexering van de inwonerbijdrage. De GGD stelt voor om, op basis van de gebruikelijke indexering (zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling), de gemeentelijke bijdrage per inwoner te verhogen. Voor het bepalen van de nominale ontwikkeling wordt de methodiek van de gemeente Tilburg gehanteerd. De eerste raming van Tilburg in december 2024 resulteert in een voorlopige indexering voor 2026 van 1,93 %.

De GGD verwerkt de definitieve indexering in de begroting. De indexering zorgt voor een stijging van de inwonerbijdrage van € 44,86 (vooruitlopend op de landelijke toevoegingen aan het rijksvaccinatieprogramma) in 2025 naar een voorlopige raming van € 45,73 in 2026.

Naast de indexering zijn twee nog niet ingevulde (PM) posten opgenomen in de financiële paragraaf. De eerste betreft een wijziging in het rijksvaccinatieprogramma (RVP). Voor aanpassingen van het contactschema RVP ontvangen we middelen in het gemeentefonds. Deze zijn nog niet bekend en om die reden niet meegenomen in de omgang van de inwonerbijdrage. De mutatie is voor de gemeente budgettair neutraal.
De andere PM post betreft de overheveling SPUK-regeling naar gemeenten. In het landelijk regeerakkoord is opgenomen dat specifieke uitkeringen worden overgeheveld naar het gemeentefonds met toepassing van een budgetkorting van 10 procent. Het risico wat we hierin zien is dat dit ervoor zorgt dat de GGD het huidige takenpakket niet op eenzelfde wijze kan continueren en kritisch moet zijn op de uitvoering. Voor de gemeente is dit budgettair neutraal.

De bijdrage van de GGD is gebaseerd op een inwoneraantal van 24.076. Als we dit aantal vermenigvuldigen met de inwonerbijdrage van € 45,73 dan komt de nu op basis van de kadernota geraamde bijdrage uit op € 1.100.995. Wij merken op dat dit nog niet de definitieve bijdrage aan de GGD betreft. Deze wordt definitief vastgesteld bij de begroting van de GGD.

Voortgang

De kaderbrief wordt vastgesteld tijdens de AB vergadering van de GGD op 26 maart.

Communicatie

Tijdens de AB vergadering van de GGD op 26 maart wordt de zienswijze van de gemeente Loon op Zand ter plaatse uitgereikt. De raadsbehandeling van de zienswijze vindt namelijk plaats op 20 maart, waardoor aanlevering voor 10 maart aan de GGD niet mogelijk is.

Bijlagen

1. Brief Kaderbrief 2026 GGD Hart voor Brabant (2024.19706)
2. Kaderbrief 2026 GGD Hart voor Brabant (2024.19707)

Het college van burgemeester en wethouders;

de secretaris,	de burgemeester,
C.A. de Haas	H.A.G. Ronnes

Ontwerpbesluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 14 januari 2025, nummer. 2024.20251

b e s l u i t :

1. bij de Kaderbrief 2026 GGD Hart voor Brabant de volgende zienswijze in te dienen en het Algemeen Bestuur van de GGD te verzoeken om hieraan gevolg te geven:
   De kaderbrief schetst een ambitieuze invulling van de taken die de GGD in 2026 wil uitvoeren. Diverse taken worden verbreed en nieuwe taken worden benoemd. Tegelijkertijd kampt de GGD met uitdagingen zoals arbeidsmarktkrapte, financiële omvormingen en onzekerheid over het landelijke beleid. De gemeente Loon op Zand staat voor een financiële uitdaging voor 2026 en verder en mogelijke bezuinigingen op gemeenschappelijke regelingen zijn onderdeel van het gesprek dat zij in de regio zal voeren. We roepen de GGD dan ook op zich te focussen op de afgesproken taken en kwetsbare doelgroepen. Bij het verbreden van bestaande taken, adviseren we te focussen op specifieke doelgroepen in plaats van alle inwoners.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van Raadsbesluit d.d. (wordt ingevuld door Griffie).

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,